

ODABRANI BESPLATAN „SOFTVER ZA UPRAVLJANJE REFERENCAMA“

Prilog uz radionicu „Zotero i upravljanje referencama“ održane na SZI 2009 (14. 10. 2009.)

Predavač: Krešimir Zauder <kzauder@gmail.com>

Navedeni softver je besplatan za korištenje u bilo koje svrhe, a neki je i otvorenog koda. Naglasak je stavljen na softver u aktivnom razvitku.

ZOTERO:

(<http://www.zotero.org>)

Glavna ideja programa je „da živi gdje radite – na world wide webu“. Njegova priroda kao umetka za Firefox preglednik mu je i predost i mana: dok izvrsno prikuplja metapodatke s weba (iz web sučelja za pretraživanje baza, kataloga, web 2.0 usluga itd.) sučelje mu ponešto pati, a i potreban je firefox za njegovo korištenje.

Zotero podržava zavidan broj ulaza i izlaza i općenito mogućnosti. Od ovdje spomenutog softvera, Zotero je preporučeni softver, ali vrijedi isprobati i druge jer iako Zotero ima velik broj jednostavno implementiranih mogućnosti, Jabref ima mnoge napredne mogućnosti baratanja BibTeX zapisima (poput definiranja novih polja, korištenja regularnih izraza i sl.), Mendelej ima i online uslugu, ali za razliku od Zoterove, njegova se ponaša i poput „Facebooka za znanstvenike“. Web 2.0 usluge imaju manji broj mogućnosti upravljanja zapisima, ali bolje mogućnosti otkrivanja izvora. U svakom slučaju, preporučeno je isprobati razne pristupe ukoliko je to vremenski izvedivo.

Zotero je proizvod [Center for History and New Media](#) at [George Mason University](#). Financiran od strane [United States Institute of Museum and Library Services](#), [Andrew W. Mellon Foundation](#) i [Alfred P. Sloan Foundation](#).

JABREF:

(<http://jabref.sourceforge.net>)

JabRef je softver otvorenog koda baziran na javi što ga čini neovisnim o platformi. JabRef je fleksibilan i nudi mnoge napredne mogućnosti, ali nije najviše „*user friendly*“. Jabref radi s BibTeX datotekama gdje svaku datoteku tretira kao zasebnu knjižnicu. Ipak, JabRef će i uvesti mnoge datoteke, među kojima je i RIS. Uz *plug-in* koji nudi Bibsonomy, JabRef će moći komunicirati s tom web 2.0 uslugom.

MENDELEY

(www.mendeley.com)

Mendeley koristi izvrstan pristup *desktop* aplikacije za upravljanje sadržajem te *online* aplikacije za objavljivanje, suradnju te povezivanje s drugima i otkrivanje. *Desktop* aplikacija može i čitati metapodatke iz punog teksta, ali uz učestale greške. *Online* aplikacija nudi mogućnost sinkronizacije i djeluje više orijentirana na društveno umrežavanje od ostalih. Mendeley djeluje obećavajuće, ali je u ranijim fazama razvoja (verzija 0.9). Ukoliko ga nastave razvijati ovim smjerom, mogla bi biti sjajna aplikacija.

WEB 2.0 SLUGE:

Besplatne *online* usluge za upravljanje referencama koje zadovoljavaju „2.0 uvjete“. Ove usluge, u usporedbi sa desktop softverom za ove svrhe, pate od manje ugodnih i funkcionalnih sučelja za rad, ali omogućavaju lakše umrežavanje s drugim korisnicima te, budući da stvaraju mrežu korisničkih popisa literature, omogućuju otkrivanje izvora na različite načine.

CITEULIKE

(<http://www.citeulike.org/>)

Sustav iz 2004 održavan od strane nekolicine individua, a od nedavno ga sponzorira Springer. 13.05.2009. tvrdi da u sustavu ima 2 443 036 članaka od kojih je 5 433 dodano na taj dan. Tipičan, ali kvalitetan, sustav za “društveno prikupljanje izvora”. Za razliku od Bibsonomy usluge, koncentriran je samo na znanstvene publikacije, a intenzivno koristi i nudi BibTeX i RIS formate. Od nedavno nudi i vrlo dobrodošlu mogućnost automatske preporuke članaka svojim korisnicima.

BIBSONOMY

(<http://www.bibsonomy.org/>)

„*Social bookmarking*“ usluga bazirana na BibTeX formatu. Uslugu nudi [Knowledge and Data Engineering Group](#), Sveučilište u Kasselu. Bibsonomy se neprestano razvija (za sada) i povezuje s raznim drugim proizvođačima poput JabRefa i CiteSmarta. Specifičnost Bibsonomya jest da omogućava i čuvanje omiljenih poveznica (nalik na delicious), ali i reference na znanstvene publikacije. Povezivanje s JabRefom omogućuje i moćno *desktop* upravljanje referencama i sinkronizaciju s online uslugom, ali bi radi pristupa ovo moglo biti rezervirano za računalno potkovanje.

Connotea

<http://www.connotea.org/>

Uz CiteULike najčešće spominjana web 2.0 usluga ovog tipa. Održava ju Nature publishing group i orijentirana je na prirodne i tehničke znanosti te medicinu. Ipak, autoru ovog teksta se čini, iz „popularni tagovi“ i „popularni izvori“ stranica ove usluge, da imaju problema sa *spamom*. Ovdje uključena radi potpunosti i to radi čestog spominjanja uz CiteULike uslugu za razliku od usluge Bibsonomy koja se rijetko spominje.

NEKI DODATNI IZVORI

CITELINE

citeline.mit.edu

MIT-eva usluga za izrađivanje lijepih i preglednih „bibliografskih izložbi“, kako to sami nazivaju. Prima samo valjani BibTeX kao ulaz, ali omogućava stvaranje oku ugodnog *online* popisa literature s pregledavanjem prema različitim facetama uz vrlo malo truda i uloženog vremena.

LIBRARYTHING

www.librarything.com

Web 2.0 aplikacija slična spomenutima za znanstvene publikacije, ali orijentirana na knjige. Korisnici prikupljaju bibliografske opise knjiga kako bi slagali vlastiti dnevnik čitanja na temelju kojeg se mogu povezivati s ostalima i na temelju kojeg im se može automatski preporučiti što bi mogli čitati. Iz same usluge je moguće pretraživati mnoge kataloge.

RIS SPECIFIKACIJA

Specifikacije RIS formata za razmjenu bibliografskih metapodataka na ovoj razini:

<http://www.adeptscience.co.uk/kb/article/A626>

http://www.refman.com/support/risformat_intro.asp